

SLEZSKÁ NEMOCNICE V OPAVĚ

příspěvková organizace

Neurologické oddělení
Primář MUDr. Martin Krobot

Informace o lumbální radikulografii

Co je lumbální radikulografie (LR):

Zobrazovací metoda, která využívá rentgenového záření pro zobrazení obsahu páteřního kanálu při podezření na kořenové postižení u pacientů s vertebrogenními potížemi v oblasti bederní páteře. Kontrastní látka je aplikována do subarachnoidálního prostoru pomocí lumbální punkce, což umožní znázornit obrysy konce míchy, nervové kořeny a kořenové pochvy. Výsledný obraz je zachycen na rentgenový film a zaznamenán digitálně.

Očekávaný přínos výkonu:

- upřesnění lokalizace a rozsahu postižení v páteřním kanále
- posouzení degenerativního procesu páteře a vyloučení organického onemocnění specifické nedegenerativní povahy, které mohou vyvolat různé formy lumbosakrálních kořenových syndromů – záněty, nádory, traumata, vývojové anomálie

Kontraindikace (situace, kdy nelze výkon provést):

Provedení lumbální punkce není možné v případě zvýšeného tlaku v lebeční dutině, poruchy krevní srážlivosti a zánětu kůže v místě vpichu. Aplikace kontrastní látky není možná v případě známé alergické reakce na tuto látku. Rtg vyšetření nelze provést u těhotné ženy.

Těhotenství:

Ženy ve věku 15-45 let stvrzují svým podpisem, že nejsou těhotné či není pravděpodobné, že by těhotné být mohly, neboť se jedná o výkon spojený s ionizujícím zářením a hrozí riziko poškození plodu.

Jaký je režim pacienta před výkonem:

Vyšetření se provádí pouze u hospitalizovaných pacientů. Pacient je před vyšetřením nalačno (pacient musí nejméně 3 hodiny před vyšetřením nejíst, nepít, nekouřit). Výkonu předchází získání údajů od pacienta k vyloučení poruchy krevní srážlivosti (možno doplnit o laboratorní vyšetření) a klinické vyloučení tzv. nitrolební hypertenze (možno doplnit o grafické vyšetření mozku, obvykle postačí vyšetření očního pozadí).

Jaký je postup při provádění výkonu:

Výkon provádí lékař- neurolog. Pacient sedí, popřípadě leží na vyšetřovacím sklopném stole na boku, obnažený do pasu, bez kovových předmětů na těle. Po řádné dezinfekci bederní oblasti lékař provede lumbální punkci (blíže viz „Informace o lumbální punkci“)– tzn. zavede speciální jehlu přes kůži do páteřního kanálu a odebere vzorek mozkomíšního moku pro laboratorní vyšetření. Následně zvolna vstříkne lumbální jehlou kontrastní látku

do páteřního kanálu. Potom lumbální jehlu vyjme a ošetří místo vpichu. Následně je pacient uložen na vyšetřovacím sklopném stole a lékař- rentgenolog provádí vlastní snímkování v různých polohách na sklopném stole. Sklápěním stolu a polohováním pacienta se řídí postup kontrastní látky v páteřním kanálu, aby bylo možno postupně zobrazit každou část páteřního kanálu. U některých zájmových úseků páteřního kanálu provádíme v krátkém odstupu ještě CT vyšetření k upřesnění nálezů.

Po výkonu:

Po snímkování se pacient odváží na oddělení vleže se zvýšenou polohou hlavy o 45 stupňů. Pacient musí v této poloze ležet 24 hodin. Tekutiny musí být doplněny v dostatečném množství, buď pitím nebo infuzí. Sleduje se stav pacienta.

Jaké jsou možné komplikace:

Úspěch lékařských výkonů a jejich absolutní nerizikovitost nelze zcela zajistit. Možné komplikace se vyskytují výjimečně a mají obvykle přechodný charakter. Mezi komplikace patří:

- nevolnost až kolaps (stav se rychle upravuje i bez medikace)
- bolest hlavy při výkonu (zejména pokud kontrastní látka pronikne páteřním kanálem až do hlavy, proto je nutná zvýšená poloha horní poloviny těla)
- postpunkční komplikace (bolest hlavy po posazení či postavení a závratě, předchází se jim klidem pacienta na lůžku)
- přechodné zhoršení bolesti, pro kterou je pacient obvykle vyšetřován
- vzácně krvácení do páteřního kanálu
- zánětlivé komplikace
- alergie na kontrastní látku

Jak dlouho bude vyšetření trvat:

Vyšetření sestávající z lumbální punkce a následného rentgenového snímkování trvá asi 30 minut. Pokud následuje CT vyšetření, celková doba vyšetření se protáhne asi na 1-1.5 hodiny.

Kdy bude znám výsledek vyšetření:

Záznam z Vašeho vyšetření musí nejprve zhodnotit lékař. Výsledek je obvykle k dispozici do 2-3 hodin, nejpozději však do druhého dne.

Kde se vyšetření provádí:

Vyšetření se provádí na angiografické vyšetřovně na pavilonu G.

Zvláštní informace:

Vzhledem k invazivnosti vyšetření a s nástupem dalších neinvazivních zobrazovacích metod (CT a magnetická rezonance/MR) se provádí lumbální radikulografie (LR) jen zřídka. LR se provádí, pokud potřebujeme vyšetření páteře při funkčních a zátěžových testech nebo nelze-li provést MR či CT vyšetření.